

L a t w e e f o u A w i s e s.

Nr. 13. Zettortdeena zotā Merz 1839.

Brihnischkigi peldetaji.

Kreewu awisēs lassa, ka Vladimir guberniā us esara, ko fauz „gohwju esaru“ irr tahda falla, kas pa uhdens wirfu peld. Schi falla irr semmes gabbals, kahdas 15 puhra weetas leels un ar augstahm preedehm apaudsīs. Kad wehjisch lohti stiprs, tad winsch to fallu no weetas kustina un no weenas esara mallas us ohtru aisdsenni. Tas kungs, kas scho brihnuma leetu awisēs eelizzis, tà stahsta: „Pehrna gaddā ta falla no pawaffaras libds rudsu laikam trihs reis peldjea apkahrt un kad es to esaru redseju, tad ta stahweja us deenas widdus pussi daschureis tikkai kahdas 2 jeb 3, daschureis atkal 20 jeb 30 assis un wehl wairak nohst no mallas. Semneeki us fallas salassa suhni, ar ko ehkas aibrihweht un tahdas ohgas, kas tur warren dauds aug. Bet kad wassaras laikā tur apkahrt stoiga, tad lobbi jaapskattahs un jafargahs, jo starp teem kohkeem irr pawahjas weetas, kur streeg zaur itt kā purwjā un tad uhdensi eegrinst. Ja tahdā zaurā weetā zilwekam naw garra fahrts rohkā, ka warr fasturretees un iswilftees, tad winnam janoslihks. Daschureis arri jasmeijahs, kad ta falla no nejouschi sahk prohjam braukt un teem suhnu un ohgu lassitajeem wairs ne irr wakkas, pee mallos tapt. Tad gan bailes un kleegschana zeltahs, wisswairak kad seewas tur gaddahs, bet nelaime ne mehds notift. Tee kohki, kas us schihs fallas aug, irr gan zeeti un stipri, bet ne paleek tik augsti un resni kā zitti kohki, kas pee esara mallas stahw; teem arridsan ne weddahs tik ahtri augt, kā zitteem. Zif dsiili winnu faknes eet appaksch semmes, tas wehl ne irr sinnams. Seemas laikā to gan warretu ismeklecht, bet lihds schim neweens to naw dar-

rijis.“ — Zebchu schi falla ar sawu peldeschanu mums gan itt brihnischkiga rahdahs, tatschu warr saprast, ka semme un kohki eet peldus pa uhdens wirsu un ka kohku un sahles faknes warr buht tik beesas, ka to semmi saturr, tà ka schi no uhdeneem ne teek isskallota un wissa ta falla ne isirst. Woi wiana nu esara widdū pa dauds sunteem gaddeem no sadsihtas sahles, no duhneem un needrahm pamasaam zehlusees, jeb woi tg wezzōs laikōs zeets semmes gabbals bijusi, kam pehz ta appakscha isskallota; to lai Deews sinn, kas winnu tà irr raddijis. Wehl no zittas peldeschanas awisēs warr lastiht, kas arridsan itt brihnischkigi skam, kad to dsird, bet toinehr brihnumis ne waid, prohti ka warren leels akmīns kruftam pahr juhru peldedams atnahjis pee mallas. Tas irr notizzis pee kahdas fallas, ko wahziski fauz „Hochland“ un kas Vinnu semmes masā juhru stahw gan drihs paschā widdū, kur fuggeem eet zelsch us Pehterburas ohstu. Tur pehrna gaddā, kad ta stipra seema bij beigusees im juhras leddus isklussis, laudis eraudsija leeli flints gabbalu ne tablu no mallas stahwam tahdā weetā, kur zitkahrt ne muhscham tahds akmīns ne bij redsehts. Winsch irr gan diwi assis garsch un wairak kā assi augsts un kahds gudri mahzihts kungs, kas winnu redsejis, nolemin, ka winsch weenu millionu mahrzimus, tas irr 2500 birkawus warr swert. No tahs paschas juhrimallas winsch ne warr buht, tapenz ka neweens no tahs pusses laudim winnu ne pasinne. Tad nu zittadi ne warr dohmaht, ne ka winsch no Vinnu semmes vahnahjis. Jo tur pee juhrimallas irr leeli akmīna kalmi un wehl paschā uhdensi dauds flintis stahw. Tà irr gan schis leels akmīns uhdensi stahwedams buhs eefallis un pawaffara no leddus pazelts

un ar to no wehja pahrt juhru dsihts, kamehr tas leddus pee Hochlanda fallas pahrluhse un tam akminam waijadseja juhrā krist. Masaki akmini tur ifgaddus ta abrauzoht un daschurieis arri aiseijoht, bet ka schi tik leela un finagga klints ta warrejusi pa uhdens wirsu peldeht, tas irr notizzis zaur to warren stipru salmu, ar ko pehrnā seemā tannī widdū juhra ta bij fasal-lusi, ka diwi mehnescus laudis no Iggauu semmes brauze teescham pahri us Pimnu jemmi. Kad nu tik beesfs un stiprs leddus bij itt leelbs gabbalbs luhsis, tad tahds leddus gabbals to akmina nastu gan warreja panest un itt ka plohsis fahdas 7 woi 8 juhdses winnu pahrzelt, jo tik tahtu gan ta Hchland falla stahwo no Pimnu juhrmallas. —

Deewa wa hrd s irr spēhzig s. (Pateesigs notikums.)

Ne sem kahdā svechtdeenā basnizas kohrteli ebrauzoht labs pasihstams wihrs man preettin nahf, padohd labbudeen, pasneeds rohku im mannis apsweizinajis sahf ar manni runnahf. Schurp un turp runnajuschi ka gohdam klahjahs, fakka: „Mihlais draugs! Juhs tak tik labbi buhfeet un apskattiseetes mannu firgu, kamehr basnizā buhschu, jo es dsirdu ka juhs schinni naminā usturrohtees. Draugs fakka: labbi, labbi, warreet gan drohschi buht, es jaw te weenu-mehr esmu. Kohrteli eegahjis, atinimohs sawu pihpi kammanās aisinirlis, un skattijees zaur lohgu redsu, ka pattlabban mans draugs, kas firgu sohlijahs apskattitees, kammandekki pa-zehlis pihpi isnenin un taisahs nest eefschā. Gaidu labbu brihdi, ne ko ne eeness, eemu ahrā, waizaju sawu draugu, ne gribbedams schim tuhliht kaunu darriht: woi ne isnehmat no mannahm kammanahm fudrabeem kaltu pihpi? Draugs fakka: ne, ne sinnu no ne kahdas pihpes. Nu jaw novrohtu, ka schis us sagshamu dohdahs. Genu wehl pee kammanahm un itt labbi apskattohs, naw un naw pihpis. Dohmaju — 5 rubli ozzumirkli laut nosagt, tak buhtu skahde. Ta dohmadams

eemu atkal eefschā, runnaju ar schenkereeni kahlabb tahdus sliktus zilwekus peetur. Schi fakka: nudeen pirmu reiss to dsirdu, winsch jaw fenn pee mums usturrahā un fakahā weetas meklejohts. Mehs winnu arri gohdigu wihrudohmajam, bet ja tahdus darbus strahda, tad jaw ne buhs kreetnais. Schenkereene arri iseet sehteruhme, waiza jaunu ammatneku: draugs ja esseet pihpi nehmusch, jaw atdohdeet labbak ar gohdu; jo schis kungs tak skaidri zaur lohgu redsejis ka juhs effat ta pihpja nehmejs. Bet mans draugs ittin nikns fakka: kapehz tad lahwe nemt ja redseja! — Wehl arri namma-kutscheeris us scho fakka: nu draugs, ja kungs teizahs redsejis, tad jaw to apslehp ne warri. Bet mans draugs welkahs tulicht lihds kreklam pliks un leekahs khattitees, neka ne atrohn. Nu wehl wairak pikts paleek, ka schim tahdu kaunu darroht un par sagli to dsennoht. Skattohs un dohmaju buhs pihpis japasphele! Bet takmehr sanehmohs un isgahju ahrā, kur mans draugs patlabban taifijahs prohjam eet. Sakku schim: Mihlais kaimin! Woi tad nu ta jadsih-wo draugeem un kristigeem zilvekeem? — Zik reises mehs ka gohda laudis effam kohpā ehdu-schi un bijuschi, kamehr wehl sawā weeta bijat, un taggad man tas kauns jareds no jums — ka juhs tahdus besdeerwigus darbus strahdat! Apdohmajeet yell us Deewu, schai svehtā deenā tahdu grehku darriht, kur takmehr jums waijadsetu us Deewa nammu eet un luhgtees, lai Deewo apschehlojahs par jums nabbaga grehzineku. — Woi tad tāpehz, ja druszin nabbadsiba irr, jaw tulicht us sagshamu jadohdahs? Nē draugs, luhdsami to ne darreit, tad pohstā parwissam esseet. Labbak steidsatees eet us basnizu, un luhdseet Deewu un es arri par jums luhgschu, kas sinn woi Deewo ne apschehlofees un jums sawadu garru un sirdi ne eedohs. Ko dohmajeet lassitaji mans draugs friht man pee rohkas luhdsahs lai wissu grehku peedohmu, iswilzis pihpi, ko ais sahbaka bija paslehpis, to man rohkās eedohd. Sakku draugam: manna spēhka tas ne stahwo jums peedoht, bet eita ka jaw fazziū basnizā,

frichtat us zelleem un pefauzeet Deewu firds-
pasemmibā un arri apnemmatees to wairs ne
darriht un Deewam ween kalpoht, tad tee-
scham Deews kas wissus tizzigus un atgrees-
qus grehzineekus klausā irr jums warr peedoh.

— Nedsat draugi, ka teescham ar mihlestibū,
lehnibū un Deewa wahrdeem daschu grehzi-
neeku atkal warr us labbu zellu uswest kur ar
laumu ne neeka ne buhtum isdariht spehjuschi.
Ak! kaut jel Deews dohtu daudseem gohdigeem
laufineem tahdu prahdu pee atgreeschanas un
grehzineekeem pee paklaufitschanas.

Weinberg.

S ch u h p u g a u d a s.

(Krohga = singe.)

I.

Schē krohga = gallā
Schē pakſchu = mallā
Schē krohga = gallā
Mans labbums truhb.
Scheit brandwihñ' preeki
Un blehni leeli,
Scheit brandwihñ' preeki
Eelsch semmes suhb.

2.

Par nahti dsehru,
Ur kahjohm spēhru,
Par vakti dsehru;
Mu azzis milsi,
Me redsu fauli,
Drebb wissi fauli,
Me redsu fauli:
Par welti filst.

3.

Man schkohbjahs kahjas,
Kā tilfchu mahjas?
Man schkohbjahs kahjas,
Buhs ja = pakriht.
Ko eelsch = eenehmū
Kau abriēnehmu,
Ko eelsch = eenehmū
Sahl semmē lish.

4.

Par sawu nāudu
Mu pelkē raudu,
Par sawu nāudu

Man jasprabast buhs;
Ko brandwihñ' warra
Par zuhku darra,
Par zuhku darra,
Starp zuhlahm puhs.

— pb.

S l i n k a * b e h d a s.
(Palaidneeku pahrezzeht.)

1.
Ak wai man kahjas, rohkas fuhrst,
Urr wehders fahpj un firds man gurst.
Lai waggars atnemm dshwibū,
Wairs darbu darriht nespehju.

2.
Ur fauli man irr jazellahs,
Pehz leetahm ja = eet, ja = lohzahs,
Un wehli brohlastu man suh'
Nolahdet kam brihw irr puht.

3.
Man usraugs ismett gabbalu
Ko loi par deenu apkohpij;
Ja nè, tad sohl man nowizzeht,
Las bende grubb man nonahweht.

4.
Ur sirgu man irr jafaujahs;
Par waggu ne = eet, gannibās
Ween lauschahs, neklauf' man
Un — meschā ja = eet arridsan.

5.
Wai mannu fuhru deeniu!
Kur glahbschohs es, kur palikschu.
Nauj johds to darbu, issteepschohs,
Lai perr, zil' grubb, slims nosnaudohs.

6.
Tak weenreis atees swehdeena,
Kur wairs pee darba neraida.
Bet ja = eet buhs us basnizu?
Me labbak krohgā stahweschu.

7.
Kad arr neweens tur sahles dohs
Par welti; tatschu atnem schohs,
To brandwihñ' smalku eraudams
Un sawas behdas aišmirsdams.

— pb.

T e e f a s fl u b b i n g s c h a n a s.
Us pawehleschanu tahu Kaiseriftas Majestees,
ta Patvaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Wentespils pilskunga teefas sunnamu darrihts,

la us Kursemmeß Kambara teesas pawehleschanu feschas pee Wentespils Lizenta pederrigas masas plawas no Zahneem f. g. us trim ieb us wairak godeem pappafs us arrenti isdohs. Kam patiktu schihs plawas us arrenti nemt, lai 13tā un 14tā April f. g. pee schihs teesas peeteizahs. Wentespils pills, 13tā Merz 1839. 3

(L. S.) Pilskungs Ed. Baron Rönnne.
(Nr. 736.) Altuars Ed. v. Hertel.

No Garlenes pagasta teesas tohp wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassishanas buhtu pee teem no mirruscheem Garlenes pagasta lohzekleem: pee ta Baggu fainneeka un pagasta wezzaka Sander Bluhm, un pee ta teesas preefchdetaja Janna Jakobsohn no Bruhniku mahjahn, pee ta Lihdes fainneeka un magasihnes preeskchneeka Indrik Heinrichsohn, pee ta walkeneeka Fritz Bluhm no Trannu mahjahn, un pee ta faines wihra Zurra Kronthal no Kruhku mahjahn, usaizinati, libds 12tu Mei f. g. kas par to weenigu terminu nolikts pee Garlenes pagasta teesas peeteiktees, jo pebz schi termina neweens wairs ne taps klausichts. Garlené, 8tā Merz 1839. 2

(Nr. 45.) C. Kühhz, pagasta teesas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassishanas pee ta Kläffenes fainneeka Zurra Wilka buhtu, kas fawas mahjas inventariuma trukuma un magasihnes parradu dehl atdewis, un pahr kurra mantu konkurse nospreesta, usaizinati, pee saudeshanas fawas teesas libds 14tu Mei f. g. pee Wilstennes pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak neweens wairs ne taps klausichts. Wilstennes pagasta teesa, 14tā Merz 1839. 2

(L. S.) + + + Zurre Jaunsemm, pagasta wezzakais.
(Nr. 19.) E. Konopka, pagasta teesas frihweris.

Zittas fluddin a schanass.

Lee flauzami lohpi Krohna leelas un masas Seffawas muischä tiks no Zahneem 1839 wairakföhltajam us arrenti isdohti. Kam patiktu schoħs lohpus us arrenti nemt, tohp luħgti, 10tā un 14tā April f. g. pee leelas Seffawas pagasta teesas peeteiktees. Klaftakas finnas warr pee muischas waldischanas dabbuht. 2

Itt labbu seenu, no kahdahm 70 birkar ahm, warr dabbuht pirk Lulkumé, un klaftakas finnas dohd Mull Jakobsohn (pee to laħzi). 1

Naudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Nihgå tanni 20tā Merz 1839.

	Sudrab naudā.	Rb.	Kv.		Sudrab naudā.	Rb.	Kv.
3 rubli 52½ kap. papihru naudas geldeja	I —			I poħds kannepu . . . tappe malkahs ar	—	90	
5 — papihru naudas . . . —	I 40			I — linnu labbakas surtes — —	—	2	
1 jauns dahlderis	I 32			I — — fliftakas surtes — —	—	80	
1 puhrs rudsu	I 40			I — tabaka	—	65	
I — kweeschu	3 —			I — djselses	—	75	
I — meeschu	I —			I — sveesta	—	2 75	
I — meeschu - putrainu	I 50			I muzzza filku, preeschu muzzā	—	8	
I — ausu	I 60			I — — wiħkchnu muzzā	—	8 50	
I — kweeschu = miltu	I 50			I — farkanas fahls	—	7	
I — biħdeletu rudsu = miltu	I 2			I — rupjas leddainas fahls	—	6	
I — rupju rudsu = miltu	I 25			I — rupjas balta fahls	—	5	
I — firnu	I 50			I — smalkas fahls	—	4 70	
I — linnu = feħħlas	I 50			50 grashī irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenā mafsa.			
I — kannepu = feħħlas	I 20						
I — kimmenu	I 5 —						

Friħw drifteħt.

No juhrmallas-gubernementu augħtas waldischanas pusses: Hofraħt von Braunschweig, grahm, pahrlu hoktaiß.
No. 103.